

مقایسه هنر مسیحیت و هنر اسلامی: نمونه موردی مسجد جامع اصفهان و کلیسای جامع شارتر فرانسه

حسین صفری^۱، سارا اعصاری^۲، سونیا سبحانی^{۳*}

۱- عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت (Hossein.Safari110@gmail.com)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان (Sara.Asari1992@gmail.com)

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان (Sonia.Sobhanii@gmail.com)

چکیده

هنر از طریق محسوس ساختن برخی ابعاد شناختی دین، اجازه می دهد که ساختار دین قابل بررسی شود. در نهایت رابطه ایی یکپارچه، دین و هنر را در هم آمیخته و تشخیص این موضوع که هنر کجا آغاز و سنت دینی کجا پایان می پذیرد را، غیر ممکن می سازد. می توان گفت که اگر آثار هنری به کمک دین نمی آمدند مفاهیم دینی نمی توانست برای بشر قابل درک بوده و تأثیرگذار باشد از این رو در این مقاله به بررسی ارتباط هنر و دین و امر قدسی پرداخته شده و در نتیجه به بررسی دو صورت بارز هنر یعنی هنر مسیحیت و اسلامی که دو صورت بارز هنر دینی هستند که می توان آن ها را به هنر حق و حقیقت نبوی نیز تعبیر کرد پرداخته می شود این پژوهش به دنبال پاسخگویی به این سوالات می باشد: هنر مسیحیت و هنر اسلامی در معماری بناهای دینی چگونه تجلی یافته؟ تجلی امر مقدس در این دو بنا چگونه اتفاق افتاده است؟ چگونه می توان با مقایسه این دو بنا به وجه اشتراک و تمایز آن ها پی برد؟ به جهت پاسخگویی به این سوالات با استفاده از مرتبط ترین اسناد کتابخانه ایی وبا استفاده از روش تحلیلی توصیفی به ارائه چهارچوب نظری در رابطه با مبانی پژوهش پرداخته شد. در پایان می توان نتیجه گرفت که اساس هنر دینی به ویژه در معماری مساجد و کلیساها جایگاهی فراتر از زیبایی ظاهری دارد اگرچه که زیبا جلوه دادن آثار هنری شاخصه اصلی هنر است ولی حقیقت این هنر از ارزش والاتری برخوردار است.

واژه های کلیدی: هنر مسیحیت، هنر اسلامی، مسجد جامع اصفهان، کلیسا شارتر

۱- مقدمه

هنر ارتباط و انتقال محتوای درون به بیرون است به گونه ایی که برای عموم مردم جلوه کند، جوهره هنر یعنی آنچه که درون خطها، کلمات، صداها، انوار و حجم ها و سطوح دیده می شود قوای ذی شعوری هستند که برای رسیدن به هدفی عقلانی که همان آشکار ساختن حقیقت تلاش و کوشش می کنند [۱]. امر مقدس حاکی از تجلی عوالم برتر در ساحت های نفسانی و مادی هستی است. منشأ این امر قدسی عالم روحانی است که بالاتر از عالم نفسانی و هرگز نباید با آن اشتباه شود [۲]. حجم عمده ای از آثار هنری در زمینه دینی به وجود آمده است، تا جایی که معروف ترین آثار هنری، موضوعی دینی دارند. از کاشی کاری های مساجد گرفته تا نقاشی های کلیساها، از پیکره های خدایان کهن تا نقاشی های معابد و معماری با شکوه شان همگی در مقوله هنر مقدس می گنجند. مطالعه این آثار و کنکاش در موضوع هنر مقدس به شناخت بهتر ادیان کمک می کند. در واقع هنر، یکی از بهترین ابزارها برای بررسی و کشف تفاوت ها و شباهت های ادیان جهان است